

Ishaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$4.50. Za Chicago \$3.50.

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$4.50. For City of Chicago \$3.50.

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1916 AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloga tlači

ŠTEV. (No.) 136.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 18. NOVEMBRA — SATURDAY, NOVEMBER, 18, 1922.

LETO (Vol.) VIII.

BOJ MED KATOLIČANI IN SOVRAŽNIKI KAT ŠOL.

Portland, Ore. — 17. nov. — Po zapadu se je čulo že precej časa rogovljenje zloglasnih Klukluxklanov. I. W. W. in drugih raznih sovražnikov katoliškega prepričanja. Zlasti podpravi Oregon je bilo za njia leta vse polno takih tajnih organizacij, ki so skrivaj nergovali na vso moč proti katoliški cerkvi in katoliškim šolam. Zlasti farnim šolam so napovedali smrt.

To sovraštvo so zanesli v meje političnih strank, da se v ugodnem času porabi tudi politično moč avtoritete proti katoliški cerkvi in katoliškim šolam. Klani so delali na tibo, komunisti po svoje in framažoni, katerih je zelo veliko po zapadu imajo enake načrte. Vsi ti trije elementi, dasi se razlikujejo po notranjih formah njih organizacij, so zakleti sovragi katoliške vere in zlasti na katoliških šol, ker vedo, da katoliška šola je glavni faktor, je takorekoč vrt iz katerega prihajajo mej svet pravi katoliški značaj. Zato je našli vse te tri protiverske elemente v eni fronti, ki napovedujejo katoliški cerkvi in katoliškim šolam boj na nož.

V državi Oregon, kjer so zmagali po enih krajih celo pristaši Klanov, po drugih krajih framažoni itd., so obenem baje tudi odobrili predlogo, da morajo vsi otroci brez razlike obhajati edino v publicne šole. Predloga kratkoma prepoveduje obiskavanje katoliških šol. S tem pa je izživana vsa katoliška javnost!

Nadškof mil. Alexander Christie v Oregon City, mobilizira pravkar vse svoje sile proti tej krivični predlozi. Cela stvar bo šla pred najvišje sodišče Združenih Držav, ki bo odločilo, ali naj se državljanom Z. D. jemlje še ta drobec svobode. Gotovo je, da najvišje sodišče, bo to prealogo oregonskih protiverskih fanatikov zavrglo, ker baje naravnost v obraz vsaki pravičnosti in svobodoljublju. To pa ni ničesar drugega, kakor samo začetek krvavega boja mej katoličanstvom in protiverskim fanatikom. Katoličani na nož! Ojačite svoje predne straže! Sovražnik se bliža! Tudi pri nas "Glas Svobode" že pridno napada katoliške šole in tako pripravlja teren za prihodnji boj. Slovenci, ki podpirate to kunjjo, ki ni drugega kakor orodje naših narodnih in verskih sovražnikov, ali ste res popolni odpadniki od vere svojih očetov?!

TURKI IZGNALI FRANCOSKE KONZULE.

Francija je poslala v Anatolijo francoske konzule, da bi varovali življenje in koristi ondodnih kristijanov. Toda Turki so jih izgnali, češ, da so se umešavali v notranje zadeve države. Sploh nastopajo Turki z vso aroganco in nasiljem proti vsem tujem, posebno proti Francozom.

AMERIKA PROTI JAPONCEM.

Najvišje Zvezino sodišče je izdalo velevažno določbo, po kateri Japonci ne morejo postati državljani Zdr. Držav. Edino otroci japonskih staršev, rojeni v Združenih Državah, so državljani.

Šlo je za slučaj nekega Takao Ozawa, Japonec iz Hawajskih otokov, ki je prosil za državljanstvo. Njegov slučaj se je vlekel dolgo let. Slednjič je izdalo Zvezino sodišče svojo razsodbo.

Ta razsodba bo imela velike posledice v naši diplomaciji.

MUSSOLINI ITALIJANSKI KRALJ.

Mussolini je zahteval od kralja, da mu da vso popolno in neomejeno oblast v celi državi in Victor Emanuel mu jo je moral odstopiti in sicer do 31. decembra. Sedaj more ministrstvo sklepiti brez kralja pa tudi brez naroda vse, kar hoče. Za nobeno naredbo ni potreba dovoljenja ne od kralja ne od parlamenta. Baie gre sedaj za ureditev cen živilom, delavskih plač, znižanje števil državnih uradnikov, ureditev davkov in še marsikaj. Sedanja finančna kriza Italije je tako velika, da treba radikalnih sredstev in ureditev, da se bo rešila država bankerota, tako pravijo. Zato more vse to izpeljati samo ministrstvo, ki je tako močno, kakor je sedanja Mussolinijeva, ki ima veliko večino ljudstva za seboj, ki bo vse potrdilo, kar bo naredilo. Proračun državnih stroškov za leto 1923, kaže na 6 milijard lir primanjkljaja, za katerega nimajo pokritja. Treba bo privatne lastnike razlastiti in marsikaj drugega uveljaviti, da se bo vsaj deloma pokrili ta primanjkljaji.

Drugi poročevalci, ki poznajo laško liščjo premetenost, pa pravijo, da je vse to samo humbug, s katerim hoče Italija doseči v svetovni politiki velike uspehe, ne da bi bila država kot taka, ali kralj, ali narod odgovoren, da bo vso odgovornost sprejelo za vse samo ministrstvo, ki se lahko otrese vse odgovornosti s tem, da resignira in nikogar ne bo, ki bi ga velevlasti mogle pozvati na odgovor. Bomo videli. Jugoslavija bo najbrže tudi čutila, oziroma Slovenci in Hrvatje.

STRAŠNA POSLEDICA LAKOMNOSTI PO DENARIJU.

Vsaka strast je strašna, ako se ji človek uda. Malokatera pa pripelje človeka tako daleč, kakor nekrotena lakomnost po denarju. Nesrečni ženski, Mrs. Klimek in Mrs. Koulik v Chicago, ki sta umorili svoje sorodnike in može, da ste dobili zavarovalnino, sta žalostni in strašni priči za to resnico. Kolikor je policija sedaj dognala, umorila je Klimek to osebo in Koulik 5. Vendar še vedno nove in nove žrtve prihajajo na dan. Policija sodi sedaj, da bo število teh žrtve narastlo nad 20. — Nesrečni ženski!

Pa pravijo, da je vera, ki uči, da mora človek krotiti svoje strasti, sam humbug in "farški bussiness" — Ei, Mrs. Koulik in Mrs. Klimek, kaj bi vidve dali danes, ko bi bile poslušale ta "humbug" in bi krotile svojo strast lakomnosti, kaj?

MAŽARI IN FAŠISTI.

Mažarski fašisti so poslali italijanskim fašistom posebno spomenico, v kateri jih pozivljajo, naj se mažarski in italijanski fašisti združijo v skupno akcijo glede balkanskega vprašanja. — Prebiti Mažari, kako jih jezi, da so dobili, kar so že toliko let prosili. Kaj imajo Mažari na Balkanu sedaj? — Saj so bili gospodariji doli dolgo časa. Poštečno naj bi delali, pa bi bili še sedaj. — Vendar pa to poročilo kaže, kako se Italija in Mažari pripravljajo na skupni naskok na Jugoslavijo. Pa bi šli glavo staviti, da naši državni doma ne vidijo tega.

KAM PLOVEMO?

Sloveč zdravnik za ženske bolezni in porode v Chicago, Dr. Joseph Bear je imel predavanje ženskemu klubu "Chicago Women's Club," kjer je rekel, da več kot polovico ameriških žen noče imeti otrok.

KRATKE NOVICE.

— Novi italijanski ministrski predsednik Mussolini, fašist je imel včeraj daljši govor pred parlamentom. Poslancem je naslikal novo smer, po kateri bo sedanja vlada vozila svoj vladni voz. Poslancem je povečal tudi naravnost v obraz, da bo porabil proti njim silo, ako bodo delovali proti njegovemu kabinetu.

— Volitve na angleškem kažejo polni poraz Lloyd George-a in njegove stranke. Volilci so z veliko večino potrdili in dali zaupnico sedanjemu ministrskemu predsedniku Bonar Law-u.

— V Nemčiji je odstopil ves ministrski kabinet z kancelarjem Wirthom. Mesto novega kancelarja je sprejel znani nemški industrijski in finančni strokovnjak Wilhelm Cuno, ki bo sestavil nov kabinet.

— Angorski vladni uradniki se izražajo proti raznim pomožnim akcijam. Pravijo, da voditelji te akcije širijo napačna in neresnična poročila o delovanju Angorske vlade.

— Adolph Loffe ruski poslanik na Kitajskem je danes prejel od svoje vlade iz Moskve zahtevno noto, ki jo naj odpošlje Japonski vladi. V noti se zahteva takojšno izpraznitve Sahajnskega otočja od Japoncev.

— Prihodnji kongres Zdr. Drž. bo tudi odločeval ali naj se dovoli prodajanje lahkega piva in vina. Strokovnjaki pravijo, ako kongres in senat odobrita to predlogo, pomeni to za vlado nad 1. bilijon novih letnih davčnih dohodkov.

— Francoska izumira. Letos so našli 70.000 manj rojstev, kakor laniško leto.

— Brežični telefon je v Mehiki prepovedan, češ, da se ga ne more kontrolirati.

— Zvezno višje sodišče je sklenilo, da Japonci ne morejo postati ameriški državljani.

— Iz zaplenjenih pismov so irski republikanci zvedeli, da nacionalisti nameravajo ravnati z njimi tako, kakor z ogleduhi in jih preganjati še bolj, kot Britance same.

— V Moskvi je policija ujela pet roparjev, ki so priznali, da so v teku dvanajstih mesecev roparsko napadli in umorili 108 mož, žena in otrok. Krasen sad boljševizma!

— Pri Corning, N. Y. je eksplodiral parni kotel lokomotive. Pri nesreči so bili 4 mrtvi in trije ranjeni.

— Železniške uprave na severnem zahodu so odpravile veliko pomankanje tovornih voz za prevoz žita.

— Ko so v Memphis ravno hoteli posl. Herrick iz Oklahome zapleniti letalni stroj, jim jo je ta odkuril v zrak.

— Po dvajseturnem iskanju so našli v močvirju pri Deer River osem in šest letna bratca, Glen in Alvin Carlberg, ki sta tie zašla, že popolnoma oslabljena.

— Pri nogometni igri so imeli izletniki Iowa City pravo smolo, 500 do 600 avtomobilov je obticalo v blatu na cesti med Iowa City in Cedar Rapids. Ker še vedno dežuje so morale žene in otroci iskati zavetja na farmah. Petnaest milj tam okrog so vse farme prenapolnjene.

— Šolski svetnik Hart Hanson je izjavil, da pometanje ene državne šole v Chicago stane dnevno — recni in piši — 33 dolarjev. Ta metla pa seže globoko v žep davkoplačevalcev.

— Strela je v teksanskem oljnatem okraju zažgala 500.000 sođov surovega petroleja. Najprej je švignil velikanski višnjev plamen visoko v zrak, takoj na to se je razlila goreča reka. Ogenj so pogasili. Zgorelo je 750.000 sođov.

POTRES NA SUHEM IN NA MORJU.

Santiago, 13. nov. Vedno strašnejše se odkriva opustošenje, ki so ga povzročili potres in valovi moria.

Nad tisoč ljudi in od teh polovica je izgubilo življenje v Vallenar in v okolici in tisoče jih je bolj ali manj ranjenih. V Chavrel je bilo precejšnje število ljudi pokopanih pod razvalinami. V Coquimbo so izpod razvalin potegnili 24 trupel, ali bo število mrtvih tam zelo naraslo.

Trgovski del v Copiapo so valovi odplavili in pristanišče Chanaral je uničeno.

Valovi so se raztegnili čez celo 1200 milj dolgo obrežje od Antofagasta do Valdivia. Voda je najprej padla pod navadno višino in se umaknila, takoj na to je pa nabujala v do 150 čevljev visok val, ki je poplavljal mesto in potegnil vse s seboj. Veliko ladij je vrgel val daleč na suho. Kaj je bilo vzrok temu grozovitemu divjanju moria, je težko uganiti. Najbrže je bil potres globoko doli v morski globini še veliko strašnejši, ki je neizmerno množine vode navidezno vsesal, a jih potem s toliko večjo silo vrgel zopet na površje.

Razburjenje nesrečnih prebivalcev obrežja je bilo nepopisno. Strah in strašni prizori so bili pa še toliko hujski, ker se je nesreča pripetila okoli polnoči, ko je vse prebivalstvo že mirno počivalo in so bile skoraj v istem času pretrgane in uničene vse električne naprave. Kmalu nato je nastala silna nevihta. Da bodo pa grozote dneva popolne, izbruhnil je na različnih krajih ogenj. Škoda se ceni na več milijonov dolarjev. Mnoge naselbine so popolnoma uničene. Največ izgub na življenju in imetju je bilo v severnih provincijah Antofagasta, Adacami in Coquimbo. Zdej krožijo že ladje vojnega brodogoj ob obrežju in zakladajo ljudi, ki niso rešili nič drugega kakor golo življenje s življenjem in drugimi potrebščinami.

Potresi so bili tako silni, da so nekateri Seismografi popolnoma odpovedali. V celoti je trajal potres tri ure in 40 minut in njihov obseg je bil 1200 km. Meteorološki institut poroča, da je bil potres istočasno s solnčno nego, ki se je vlekla po srednjem meridijanu solnca. Solnčno pego so prvi opazili 5. nov. bila je največja, kar so jih tega leta opazili. Admiral Martin, vodja meteorološke službe mornarice omenja izrečno, da je bil potres ravno v istem času, ko so se Merkur, Jupiter in Neptun blizali solncu.

IZ JUGOSLAVIJE.

Pašič padel. Ta balkanski tisjak je menda za vedno pokopan. Prav za prav bi moral biti že zdavnaj. Zdej je kralj sam spoznal, da mu bolj spodkopava, kakor utrjuje tron. Kdo bo novi mož, se še ne ve. Ljudstvu je najbolj simpatičen Protić, ki je za revizijo ustave.

Posode primanjkuje. Tako pravijo letos Dolenjci. Naši Dolenjci že vedo, da ne za vodo. To bo zvonilo letos po Dolenjskem opolnoči, da naj se vinski bratci obrnejo, da jim cviček želodca ne preje.

Roparski napad. V Preski, občina Šmartno pri Litiji, so našli dne 12. oktobra branjevko, Antonijo Lokar in njenega deset-letnega sinčka vsa v krvi nezavestna ležati v njih ležiščih. Napadalec je oropal vse, kar se je le dalo odnesti. Žena je bila brez zavesti s trikrat prebito lobanjo. Otrok je bil tudi nevarno ranjen, a se je zavedal. Ni pa prav nič vedel povedati, kaj in kako se je zgodilo. Ker je hiša zadnja proti sv. Križu, je ropar nemoteno izvršil svoje zverinsko delo.

Žrtev fantovske korajže je postal neki Tomazič iz Zaloga v kamniškem okraju. Nasovski fantje so prišli v Zalog po "bob." Zaloški fantje so jim pa hoteli dati s kolmi bobna, na kar je eden nasovskih z vojaško puško ustrelil in tako je dobil Tomazič svinčenega boba. Stari prepeški časi se vračajo.

Radci deklet. Jože Ažman iz Paške vasi (Šmartno ob Paki) je zvečer spremljal več deklet od "ličkanja koruze" domov. V temi ga je nekdo mej potjo s kolom udaril po glavi, domov se je še privlekel, a je drugi dan umrl.

NESREČE: V Domžalah si je pri žagi spahnil hrbtnico A. Skok. Poškodba je smrtno nevarna. — V Poljsniku je šolarica Amalija Povše iz Zg. Tep prišla pod voz naložen s hlodi. Voz ji je šel čez prsa. Bila je takoj mrtva. — V Solčavi pri gospodarju Podbrežniku je pri mlačvi ponesrečil domači sin 10-letni Matija. Preblizu stroja je prišel. Ta ga je zagrabil in tako zdelal, da je revež umrl.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnik ali sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 — kron \$ 2.45	50 lir \$ 2.40
1.000 — kron \$ 4.70	100 lir \$ 5.30
5.000 — kron \$ 22.50	500 lir 25.00
10.000 — kron \$ 45.00	1000 lir 50.00

Za pošiljatve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST" 1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by
EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Spolno vprašanje v publicnih šolah.

Ze dalje časa se širi od gotove strani agitacija, da bi se naj v vse publicne šole uvedel tudi "poduk" o spolnem vprašanju. Vendar nikdar bi si ne mislili, da se bodo kje in kdaj našli možje, ki so sami očetje in imajo sami otroke, ki bi soglašali s to agitacijo in jo kot odgovorni učitelji šol kake občine sprejeli in potrdili.

Toda, vse je mogoče na svetu, posebno dandanes.

Chicaški šolski svet nosi to čast, da je bil, ako ne prvi, pa vsaj med prvimi, ki je potrdil to agitacijo in jo v posebni resoluciji odobril in priporočil za vse publicne šole mesta Chicago. Po sklepu tega šolskega sveta se bo toraj začelo po teh šolah poučevati o spolnem vprašanju mladine.

Zanimivo pri tem sklepu Chicaškega šolskega sveta je pa to, da je sklenil to resolucijo v isti seji, kot je sklenil resolucijo, da naj se uvede v publicne šole poduk v morali in v kateri je priznal velik nedostatek in pomankljivost publicnih šol, ker ne da mladini moralne vzgoje in jih tako dolžil, da so samo publicne šole krive naraščajočega zločinstva in hudodelstva, kakor tudi pohujšanja naše mladine. V eni resoluciji sklepa poduk morale, v drugi pa odpira v šole pot najstrašnejšemu pohujševanju mladine.

Kdor pozna sedanje žalostne moralne razmere med mladino, posebno po mestih, komur je pri srcu dobrobit te mladine, ta se je gotovo ustrašil tega sklepa šolskega sveta v Chicago.

Stariši po mestih, kakor vsi trezni državljani vedno bolj s strahom opažajo vedno večje pohujšanje med svojo mladino. Po mestnih vogalih, po raznih deskah za "plakate in oglase" se opaža vedno bolj in bolj magnjusna nečista pokvarjenost mladine, ki v svoji perverzности in pokvarjenosti srca in duše, tega gnoja, ne more več skrivati za se, temveč ga je tako polna, da ji sili ven povsodi in pri vsaki priliki in maže z njim že kar javne mestne ulice in vogale.

Zato je do sedaj vsaka poštena in dobra mati le s strahom puščala svoje dete ven na ulico med druge otroke, kajti vedno je bila v strahu, kdaj bo strup okuženja dosegel tudi nedolžno srčice njenega ljubljence, kajti ta pokvarjenost je zašla že globoko v najnežnejša leta otroške dobe.

Sedaj naj pa dobi prosto pot to moralno pohujševanje in okuževanje mladine tudi v šolske prostore publicnih šol? Sedaj naj pa nedolžni otrok ne bo varen pred to kugo celo v šoli? Da, naj se naše otroke s silo pohujšuje, vzbuja v njih pozornost na to kočljivo stvar v šolah in celo za denar samih starišev davkoplačevalcev? Šola naj toraj stori, česar ulica ni mogla.

Da, ko bi bili po naših publicnih šolah vsi učitelji in učiteljice verni, pošteni, sramežljivi in moralni ljudje. Ko bi bili vsi na višku moralne čistosti!

Toda vzemimo slučaj, da je učitelj ali učiteljica oseba, ki je sama glede tega vprašanja na nizki stopnji, sama okužena in pokvarjena, ali se ne odpira tej učiteljici ali temu učitelju popolnoma prosta in zakonita pot, da bo "svaril" ali "svarila" (?) svoje učence in učenke po svoje, po svojem pojmovanju? Ali ni bilo že veliko pritožb glede tega, da so že sedaj razni učitelji, zlasti v višjih šolah, kar sami "parili" mladino s tem, da so dajali v isto klop dečka in deklico?

Sicer se mi kot katoliki ne zmenimo za publicne šole, ker imamo svoje. Toda mi smo pa tudi državljani in plačujemo tudi davke, s katerimi se plačujejo učitelji in zidajo publicne šole. Poleg tega pa nam ne more biti vse jedno, kako se pohujšanje širi med mladino, kajti na ta način je gotovo, da se bo pohujševanje iz publicnih šol širilo tudi med našo katoliško mladino.

Zato smo prepričani, da se bodo vsi pošteni ne-katoliški in katoliški stariši, dvignili in odločno protestirali proti temu.

Radovedni smo samo, kaj bo na to reklo javno časopisje mesta Chicago.

Slovenske stariše, ki imajo svoje otroke v publicni šoli, pa opozarjamo na ta sklep šolskega sveta.

ZGODOVINSKE ANEKDOTE.

Vsak pol. Sultan Murad III. (1574—1595) je imel dvornega norca, ki si je vsako jutro pri vstopu v vladarjevo sobo smel izprositi kako uslugo. Navadno je prosil za denarno pomoč. Nekoč pa ne poprosi za sto cekinov kakor sicer, temveč za sto udarcev po podplatih. Sultan mu je takoj ustregel; ob velikem vpitju in jadikovanju so mu jih naštelih že petdeset, ko zakriči: "Dosti je, ne maram več!" — "Kako to?" ga vpraša sultan. Šaljivec reče: "Danes zjutraj je prišel vratar k meni in me je prosil, naj mu odstopim polovico današnje nagrade. Obljubil sem mu in prosim, odštejte jih sedaj še njemu petdeset." Vrtar jih je dobil, norec pa ravnolično cekinov za prestane bolečine.

Oslovska čeljust. Znano je, da je močni Samson z oslovske čeljustjo potolkel Filistejce. Ta čin je slavnega Voltaire-a posebno bodel v očeh. Voltaire ni maral pesnika Pirona,

ki je bil pa najmanj tako duhovit kot on. Povabljen k nekemu visokemu gospodu pravi Voltaire, da pride samo tedaj, če ne bo povabljen tudi Piron. Tega so bili pa že povabili, kaj napraviti? Voltaire reče: "Dobro, naj bo, a Piron ne sme izpregovoriti nobene besede." — Bal se je, da ne bi spriči Pirona on sam preveč otmel. — Ta pogoj je bil pa vendar prehud in so se slednjic dogovorili, da sme izpregovoriti Piron pet besed. — Vsedejo se k mizi, Piron je tih, Voltaire pa govori vsenavprek. Posebno Samson mu ta dan ni bil všeč, rekel je, da so vsa njegova junaška dela bajke, nazadnje pa pristavil: "Če natančno pomislim, jaz bi tudi lahko naredil to, kar je Samson." — "In sicer z isto čeljustjo," se oglasi Piron; izpregovoril je bil samo pet besed.

Ali si že naročil "KOLEDAR AVE MARIA" svojcem v domovini? — AKO NE, STORI TAKO!

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Steelton, Pa. — Dne 28. oktobra smo imeli pri nas vinsko trgatvijo in ples, katere zabave se je udeležilo veliko naših tukajšnjih rojakov. Zabava je bila prirejena kar najbolje in vsi smo imeli v resnici vesele zabavne trenutke, ki smo se je udeležili.

V nedeljo dne 20. oktobra so obobeli pri drugi sv. maši naš preč. Father Gladek. Vsi farani smo bili v velikih skrbeh, ker zdravnik je izjavil, da imajo priljubljeni župnik pljučnico. Zelo nevarno, so bili bolni čez tedne dni in vsi smo pridno molili, da bi ljubi Bog dal nazaj ljubo zdravje našemu preljubljenemu dušnemu pastirju Fathru Gladeku.

Župljani so bili cel teden zelo potrti, ko so krožile po nasebini novice o kritičnem stanju g. župnika. Ako bi izgubila našega g. župnika naša nasebina, bi bil to zelo občuten udarec, ker boljšega duhovnika si sploh misliti ne moremo, kakor ga imamo. Naš Father so veliko storili, odkar so v naši nasebini, koliko so izboljšali s svojim neutrudnim delovanjem za napredek naše župnije. Veliko žrtvovanje in velika skrb za župnijo je vzrok njihove boleznii.

Vendar njih kritično stanje je prešlo in vsi smo bili veseli, ko smo izvedeli, dne 7. novembra, da njih zdravje gre na bolje in da ni nevarnosti.

Našemu čislnemu župniku želimo skorajšnega okrevanja, da bi zopet veseli in zdravi delovali v vinogradu Gospodovem, kateremu so tako izbornu uredili v naši nasebini.

Faranka.

Forest City, Pa. — Cenj. g. urednik: — Prosim, natisnite naslednje vrstice v Vaš cenj. list.

V tork 1. nov. sem dobil brzojav: Rev. J. Tomšič je umrl. . . . Dasi je bil že dolgo časa bohlen, vendar me je nenadna vest o njegovi smrti močno potrla. Saj mi je še pred enim mesecem pisal — žali Bog, da zadnikrat.

Po 16-tih letih pastirovanja na župniji sv. Jožefa, katero je on ustanovil, in kateri je posvetil vse svoje moči, je moral žalostno oditi, kajti tuji nad njim, kakor že nad marsikaterim ljudskim dobrotnikom, se je vresničil izrek: "nehvaležnost je plačilo sveta." Pokoini je udano sprejel nezasuženo kupo trpljenja.

Saj mi je dobro v spominu slovo, ko je odhajal pred par leti iz Forest City-a, ko sem mu rekel, da mi je žal, ko vidim, da tako odhaja, je odgovoril: "Saj Bog tako hoče . . ."

Ne bom na dolgo in široko opisoval njih prejšnjega življenja. rečem le, da je bil blaga duša. Da je bil med tukajšnjimi drugorodci, posebno Amerikanci, visoko čislani — pričča sledeči članek, ki je izšel povodom njegove smrti v tukajšnjem lokalnem listu: "Forest City News" — Pokoini Father Tomšič, si je izvolil zadnji počitek v New Haven, Conn., na St. Mary's pokopališču. Pogreba smo se udeležili štiri Slovenci iz Forest City-a. Ležal je na mrtvaškem odru v kapeli bolnišnice sv. Rafaela, kjer je zadnji dve leti služboval, deleč bolnikom sv. zakramente. Vstopivši v kapelo, sem zagledal truplo pokoinika v popolni mašniški opravi, s svetim razpelom v rokah, ležati v rakvi na preprostrem odru, med štirimi svečami, niti ene cvetlice. Iz bledega obraza mu sije mir, kojega je končno našel med tujci . . . Sprevod se je vršil od tukaj v prekrasno benediktinsko cerkev, Matere Božje, kjer je bral zadušnico pokojnikov prijatelj Rev. Golob, župnik fare sv. Križa v Bridgeport, Conn. ob asistenci Rev. Rev. Snoja, Rev. Murna, ter še enega tudi duhovna, in v navzočnosti drugih 24 duhovnikov. Tudi se je udeležilo pogreba nekako 16 redovnic, vsi zdravniki gori označene bolnišnice 22 po številu, več odvetnikov in precejšnje število, ondodnih meščanov. Rakev je bila ves čas svetega opravila odkrita — In ko so na koru koncem službe božje zapeli pretresljivo žalostinko in je bil moj pogled vpert v pokojnikov obraz in se mi je zdelo, da plava njegov duh nad nami ter nam kliče zadnji pozdrav: Z Bogom! Tudi, vi vsi skoraj pridete za menoj . . .

Pokopan je poleg velikega križa sredi pokopališča, ki je najlepše, kar sem jih še kdaj videl.

Tem potom gre največ hvale Rev. Golobu, ki je rajnemu, odkar sta se spoznala šel vedno na roko, mu stal tudi poslednje ure ob strani in nazadnje tako lepo preskrbel za pogreb, za kar naj mu Vsemogočni

bogato poplača!

Premisljemo Fathru Tomšič, pa ohranimo blag spomin. Naj počiva v miru! — Labka mu tuja zemlja! Karol Kovačič.

Denver, Colo. — Sv. misijon, ki smo ga imeli od 5.—12. novembra, je uspel nad vse pričakovanje uspešno. Imel ga je za Slovence č. g. B. Winkler, O. F. M., iz Chicago, Father Winkler je izvrsten govornik, goreč oznanjevalec božje besede, navdušen za čast božjo in zveličanje duš. Njegovi nauki so vsem globoko segli v srce, kjer bodo ostali brezdvomno neizbrisno zapisani in z božjo milostjo obrodili stoterensad.

Splošna govorica med ljudstvom je, da bi č. g. misijonari radi vedno poslušali in naj bi še tako dolgo govoril. Sv. maše zjutraj ob 5:30, ob 7. in 8. so bile prav dobro obiskane, zvečer je bila pa cerkev vedno nabito polna. Posebno ganljivo je bilo v soboto zvečer, ko se je vsa fara izročila varstvu Matere božje, in v nedeljo večer ob sklepu, ko so vsi obnovili krstne obljube. Ob sklepu je pri slovesnem blagoslovu Presv. Rešnjega Telesa pomagali poljski župnik, Father Guzinski. Samo škoda, da ni prišel o pravem času misijonski križ. Vsled tega bo slovesno blagoslovljen v adventnem času.

Preč. g. misijonarju, Father Winklerju, se vsa fara iz srca zahvaljuje za njegovo delo, trud in požrtvovalnost in želi, da bi še dolgo let deloval med našim ljudstvom v povzgoj njegovega dušnega življenja. Samo Bog ga lahko poplača za to, kar je storil dobrega naši fari.

Dne 4. nov. je nagloma umrl Martin Vuksinič, doma iz Radovice pri Metliki. Zostala ga je kap. Zaprta žena in šest otrok. Pokopan je bil ob obilni udeležbi dne 12. novembra. Naj v miru počiva!

I. I.

Chicago, Ill. — Cenjeno uredništvo, prosim, da mi dovolite nekoliko prostora v listu "Edinosti," da zamorem slovenskim rojakom in rojakinjam kaj povedati o razmerah v staremu kraju in potovanju v Ameriko. Ker sem na Dolenjki, hočem opisati same stvari, ki so mi znane po naši lepi Dolenjski. Povdariti moram pa še enkrat g. urednik, da ne bo romal moj dopis v oni nikdar sili uredniški koš, ker škoda bi ga bilo, da bi v njem poprej poginil, predno zagleda beli dan v predalih priljubljeni mi "Edinosti!"

Razmere po Dolenjski, se dan za dnem slabšajo. Druginja kar vidno raste. Revščina in glad, pa se približovito širita med nižji sloji, tako močno, da se je bati še več tavin, ulomov, umorov in pobojev. Vendar pa bi to ne bilo nič kaj čudnega, ker človek, če je enkrat do skrajnosti gladen je pripravljen vse storiti, samo, da si še ohrani za nekaj časa življenje.

Navaden delavec zasluži sedaj od 15—30 kron na dan. Ena kila masti pa stane 180 kron; 1 kg. kave 400 K.; 1 kg. sladkorja 100 K.; 1 kg. moke bele 38 K. itd. itd. — Sedaj pa naj oče petih, ali več otrok, pošteno preživi svojo družino, če zasluži komaj za potrebno sol. Kje je pa drugo? —

Suša je sedaj že dve leti po Dolenjski vse poljske priidelke skoraj popolnoma uničila, tako, da nimajo ljudje kaj jesti; toliko manj pa še živina. Živino kmetie kar tolčejo, ker vedo, da jo ne bodo mogli preživeti čez zimo. Ko pa bo spomlad prišla, ne bo kaj v plug upreči, da

bi si zaoral in zasejal njivo. In tako bo še večja revščina in gorje nastalo, ker ne bo s čim obdelati polja. To je strašno! — Davki vedno večji — dohodkov pa prav nič! To je "mrderna doba" podivjanosti 22. stoletja! —

Težkoče zopet nastanejo, ako hoče človek odpotovati v Ameriko. Človek mora biti iz železa in imeti jekleno voljo, da vse te ovire premaga. Lep čas poteče, predno si pri oblasteh nabavi potrebne potne listine. Prosit, plačevati in "šmirati" mora na vse strani, predno kaj došeže in ko ima enkrat vse to v rokah, se pričnejo zdravniške preiskave, katerih pa ni ne konca ne kraja, dokler se človek iz Ellis Islanda ne vsede na železnico in odpelje tja, kamor je namenjen. Pa še vse bi človek radevolje potrpel. — V Hamburgu pa se goče reči s potniki, da jih ni umestno tukaj obelodaniti — posebno ženski spol dosti prestopi.

K sklepu mojega dopisa, pozdravljam vse čitatelje "Edinosti" in jim polagam na srce, naj širijo ta priljubljeni list med rojaki! — Zima je pred durmi, večeri dolgočasni — zato pa si naroči "Edinost", sedi za toplo peč in čitaj! Takoj ti bo čas potekel, da boš radevolje odšel k počitku!

Mary Tomič.

Chicago, Ill. — Bunco in Card Party, katero je priredila Miss Berret s pomočjo naših dobrih ne-slovenskih sosedov in naše mladine pretekli četrtek, je bila velik uspeh nad vse pričakovanje. Prostorna dvorana Douglas Park Refectory je bila natlačena polna, da veliko gostov ni našlo več prostora in je pred časom odšlo domov. Vsa prireditve je bila nekaj popolnoma nočega za nas. Velika večina naših ljudi še niso vedeli, kaj je to. Toda ko so videli celo stvar, se je vsem jako dopadla in vsem se je videlo, kako so s zanimanjem igrali. Po vsej dvorani je vladalo vsesplošno veselo razpoloženje in videlo se je, kako se je vsakdo trudil, da bi bil dobil kako nagrado, katerih je bilo jako veliko, ki vse so pa bile darovane od raznih dobrotnikov, večinoma tuincev.

Tudi naša domača mladina se je prireditve udeležila v jako lepem številu, da ji gre vsa čast. Pri tej prireditvi so pokazali naši fantje in naša dekleta, da so zavedni in da vedo, kaj je njih dolžnost. Čast jim! Po igri "bunco" se je razvila živahna prosta zabava, katere se je seveda udeležila vsa naša mladina. — Za velik uspeh te prireditve gre pred vsem zaslugam naše dobrotnice Miss Margaret Barret in Miss Mary Merlak, kakor tudi ostalih deklet Marijine družbe in fantov Sv. Stefana kluba in Orlov. Vsi so storili v polni meri svojo dolžnost. Vsem skupaj bodi izrečno priznanje in zahvala. Koliko je finančnega dobročika od cele prireditve, še ne vem. Vendar vse kaže, da ne bo majhen. — Tako smo videli, kaj se da narediti, kjer je dobra volja. In to imamo pri naši mladini v polni meri. Hvala Bogu! Le tako naprej!

Prihodnjo nedeljo pa nastopijo naši "Orli", "Orličji" in "Orlice" s svojo prvo prireditvijo in javno telovadbo. Zabava se bo začela popoldne ob treh. Zvečer ob sedmih bodo nastopili Orli s svojimi vajami. Nekaj posebnega bo to. Vse farane vabimo, naj pridejo pogledat. Posebno stariši naj pridejo pogledat, kako se njih mladina lepo vadi v najpotrebnejših telesnih vajah, ki jo bodo ohranili zdravo in krepko. Posebno bo gotovo zanimalo vse stariše naši "Orličji," katerih je že dolga vrsta. Nekako nad 60 jih je že vseh. Pridite vsi tudi radi tega, da boste s tem pokazal in naši mladini, kako odobravate njih delovanje v teh treh društvih, ki bodo v nekoliko letih mogočna opora napredku slovenske nasebine in naše župnije.

(Dalje na 3. strani.)

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

je prav gotovo, da se boste spomnili na svoje domače v stari domovini. Slaba letina in slabe razmere doma potiska v stiske naše čomače v domovini. Marsikatteri izmed čitateljev bo poslal svojim domačim domov, kak dar. Vse te opozarjamo, da naj se pri pošiljanju denarja spomnijo na naše podjetje, na BANČNI ODDELEK "EDINOSTI", ki pošilja denar v staro domovino PO NAJNIZJIH DNEVNIH CENAH IN NUDI POŠILJATELJEM NAJTOČNEJŠO POSTREŽBO.

Pošiljateljem se najtočnejše priporoča:

BANČNI ODDELEK EDINOSTI

1849 W. 22nd Street

Chicago, Ill.

KAKO PASIČ PASUJE.

Pašičev klasični izrek je: može da bidne — lahko je. Ta izrek mu je za vse: za krize, za nove vlade, za boleznice, za dogovor, pregovore, uredbe in naredbe in če Pašič reče: može da bidne, postane lahko tudi idiot ali pa grd slepar mogočna in važna osebnost v državi. Pašičev "može da bidne" služi "Jutarnjemu listu" za to le dobro portretno skico:

V kabinetu ministra zunanjih zadev se živahno pripravljajo nastavljanje novih diplomatskih uradnikov. Radikali so slišali, zakaj gre, pa romajo po vrsti k predsedniku vlade, da protežirajo svoje ljubljence. Pašič sprejema deputacije svojih pristašev z običajnim mirom in vsakomur obljubi storiti po želji.

Pride trojica važnih radikalov iz province, pa prvi Pašiču: "Gospodine predsedniče, mi imamo divnega mladeniča za diplomatsko službo. Prišli smo, prositi vas, da ga imenujete za poslaniškega pisarja — recimo v Parizu."

"Katero šole je dovršil?" — vpraša Pašič. Radikalci razlagajo: "Znate gospodine predsedniče, za njegove šole ne vemo, pa je pismen človek —"

Pašič pogladi brado. — "Može da bidne," reče. — "Idite k mojemu načelniku, recite mu, da vas jaz pošiljam in naj uvrsti vašega človeka med bodoče pisarje." — Radikalci se zahvaljujejo in gredo k načelniku.

Ko mu vse razložijo, vpraša načelnik: "Recite vi meni, katere šole ima ta mladenič?" — "Pismen je!" — "Ne vprašam jaz —" veli načelnik ter postaja nervozen. — "ali je pismen ali ne, temveč vedeti in zapisati moram, če ima fakulteto —" — "Te nima," odvrne eden iz deputacije, ki se malo razume na šole. — "ima pa ljudsko šolo, nekaj gimnazijskih razredov in to pravijo, da je dosti za državnega uradnika. Saj so bili v Srbiji ministri, ki še pisati niso znali —"

"Ne može da bidne," — odgovarja načelnik, "če ni dovršil prava."

Radikalci se začudijo. — "Ali gospodine načelniče, gospodin Pašič je rekel —"

"Naj reče, kar hoče, jaz pa imam nariadenje, da ne može, da bidne".

Radikalci gredo zopet k Pašiču. Ta jih ljubeznivo posluša. "Gospodine predsedniče, gospod načelnik je rekel, da ne može, da bidne, vi ste pa rekli —" — "Rekel sem in pri tem ostane: može da bidne, potrdi zopet Pašič.

Deputacija pomirjena odide. Pašič pa po slugi pokliče načelnika: "Ovaj — — — načelniče, je li si ti rekel, da oni mladenič ne može da bidne?" — "Jesam, gospodine predsedniče, ta človek nima" — — "Pusti to, kaj kvalifikacija?" — "A predpisi?" — He, he, he, — nasmije se Pašič skozi brado. "Ti si naiven in neroden človek! Predpisi so za to, da mi ni treba imenovati takih, ki jih ne maram, če pa koga hočem imenovati, ga pa imenujem. Vidiš, — za to so predpisi!"

Načelnik razume in se začne opravičevati, končno pa prasne v smeh in reče: "Bogme, gospodine predsedniče, može da bidne."

Potem gre, Pašič se pa zagleda v zemljevid Jugoslavije na steni ter je še bolj prepričan, da vse "može da bidne." (Straža).

RESOLUCIJA IN ŽIDOVSTVO.

Znano dejstvo je, da stoji v prvih vrstah pri vseh revolucionarnih prevarah židje, pa naj se ozremo v prva stoletja krščanstva ali v veliko francosko revolucijo, v prevrta leta 1830. in 1848. ali pa na zlasti v današnji komunizem. P. Jan Urban, urednik poljske revije "Przeglad Powszechni" skuša v zadnji številki tega lista dati zgočovinsko in psihološko razlogo za to dejstvo. Peča se zlasti z nazori onih raziskovalcev v poslednji dobi, ki razlagajo revolucionarnost židov napadajo sv. pismo, predvsem knjige prerokov; tako delajo posebno nekateri antisemiti (Batault, na Poljskem Niemaiejski i. dr.), ki udrihajo po židih, hotoč obenem udariti po krščanstvu in po knjigah, ki so tuji kristjanom svete. P. Urban priznava: najmočnejši činitelj, ki žida dela revolucionarnega, je religija, a ta vera ni vera neba, marveč zemlje, ne duha, marveč materije. Revolucionarja napravljata kult zlatega teleta, po katerem postane žid — kapitalist; žid je komunist, dokler ne prekorači one črte, za katero se znaide i sam v vrsti bogatašev, katere je poprei tako obsojal. Ako k temu živlenskemu materializmu dodamo še oni duhovni imperializem, ki slika židu perspektivo vlade nad vsemi narodi, imamo glavna činitelja, ki delata žida za rojenega revolucionarja in narod židovski za razkrojilni element v vsaki družbi, ki ga spreime kot gosta v svojo sredo. Divide et impera!

Te činitelje ima žid zares iz svoje vere, toda nikdar ne iz religije sv. pisma, prerokov in psalmov, katere tuji kristjani vselej čitamo, marveč iz religije farizejizma, poznejših "učenikov," iz religije "Talmuda," ki je obljube božje enostranski umevala, zmaterijalizirala božjo besedo ter zavrgla tudi Njega, ki je zakrival nie pravi pomen.

Tega tudi nič ne spremeni dejstvo, da je večina teh židov revolucionarjev že zavrgla vero svojih očetov: tudi ti so ohranili židovskega duha in židovski značaj. Takšni tipični ateisti ali panteisti, kakor so bili Marx, Heine ali Spinoza, so bili hkrati tipični židje, ki so v krščanski družbi vršili nalogo židovstva kot razkrojilnega in revolucionarnega elementa. Da, baš taki židovski ateisti so dosegli svoj cilj potom zmaterijaliziranja živlenskega zmisla: znebili so se ritualističnega balasta ter zavrgli ostanek vesti, zato pa morejo brezobzirneje nego verni židje izvajati obe zapovedi judaizma: iskati celi raj na zemlji in gospodarsko zavladati celemu svetu. Izkušnje, ki jih imamo tozadevno v zapadni Evropi in v Rusiji, nam izpričujejo: žid-ateisti, ki je zavrgel vezi religije, kaftan in brado, je stokrat nevarnejši revolucionar, nego njegov bradati brat v kaftanu.

Pot k ozaravljenju židovske duše torej ne vodi skozi ateizem, ampak le skozi vzgojo v ožračju evangelija. (Po Brnski "Hlidki" 1922. str. 424 sl.)

iz religije farizejizma, poznejših "učenikov," iz religije "Talmuda," ki je obljube božje enostranski umevala, zmaterijalizirala božjo besedo ter zavrgla tudi Njega, ki je zakrival nie pravi pomen.

Tega tudi nič ne spremeni dejstvo, da je večina teh židov revolucionarjev že zavrgla vero svojih očetov: tudi ti so ohranili židovskega duha in židovski značaj. Takšni tipični ateisti ali panteisti, kakor so bili Marx, Heine ali Spinoza, so bili hkrati tipični židje, ki so v krščanski družbi vršili nalogo židovstva kot razkrojilnega in revolucionarnega elementa. Da, baš taki židovski ateisti so dosegli svoj cilj potom zmaterijaliziranja živlenskega zmisla: znebili so se ritualističnega balasta ter zavrgli ostanek vesti, zato pa morejo brezobzirneje nego verni židje izvajati obe zapovedi judaizma: iskati celi raj na zemlji in gospodarsko zavladati celemu svetu. Izkušnje, ki jih imamo tozadevno v zapadni Evropi in v Rusiji, nam izpričujejo: žid-ateisti, ki je zavrgel vezi religije, kaftan in brado, je stokrat nevarnejši revolucionar, nego njegov bradati brat v kaftanu.

Pot k ozaravljenju židovske duše torej ne vodi skozi ateizem, ampak le skozi vzgojo v ožračju evangelija. (Po Brnski "Hlidki" 1922. str. 424 sl.)

Ali si že naročil Koledar "Ave Maria?" Ako ne stori to takoj!

KOLIKO ŠKODE NAREDI DIM V CHICAGO.

Chicago je zakajeno mesto. Za Pittsburgom je najbrže najbolj zakajeno in umazano mesto. Sestavil se je poseben odbor državljanov, ki proučava to vprašanje, da bi se našel pot, po kateri bi se odpomoglo temu velikemu dimu in bi se ozračje mesta Chicago očistilo. Predsednik tega odbora Mr. Evans se je izjavil, da je njegov odbor preračunal, da stane mesto ta veliki dim nič več in nič manj kot 20 milijonov dolarjev na leto, to je, za toliko naredi dim škode meščanom na premoženju.

Mestni zdravstveni komisar je začel posebno akcijo, ki naj odpomore temu.

"EASTLAND" PRED SODIŠČEM.

Sedem let je že tega, kar se je zgodila v Chicago strašna nesreča, ko se je prevrnil "Eastland," parnik Western Electric kompanije z izletniki 24. julija 1915. Čičaški rojaki se te nesreče še dobro spominjajo.

Te dni se pa vrši obravnava pred Čičaškim sodiščem, kdo je odgovoren za to strašno nesrečo, kjer je toliko ljudi zgubilo svoje življenje. Neka Rosie Kotovskij toži namreč kompanijo za odškodnino \$10,000, ker ji je sestra utonila. Zanimivo je, kako bo sodišče slučaj odločilo.

IZ SLOVENSКИH NASELJEN.

(Nadaljevanje s 2. strani)

Posebno je to lepo, ker se naša mladina shaja v pritličju nove šole, na razna večerna razvedrila in igre, da se ji ni treba potikati po mestnih vogalih, kjer se nauče toliko slabega in navaajajo k raznim lumparijam. Father Leo vodi vso zabavo med mladeniči in dečkami in Miss Gardner, naša učiteljica, pa med dekletih, da je red in da se vse vrši pod strogim nadzorstvom.

Zato, slovenski stariši, v nedeljo ne ostanite doma! Pokažite mladini svoje veselo lice in navdušili jih boste k še krepkejšemu delu za lastni napredek.

ZAHVALA.

Vsem blagim darovalcem in darovalkam darov za Ljubljansko sirotišnico, ki so mi kaj darovali v ta namen se tem potom najlepše in najprisrčneje zahvaljujem.

Nabrano svoto \$40.00, pošiljam na Ljubljansko sirotišnico, potomo "BANČNEGA ODDELKA EDINOSTI!"

Vsem darovalcem in darovalkam naj Bog povrne, kar so darovali v ta namen.

Mrs. Ana Bonča, CHICAGO, ILL.

ZAHVALA.

Cenjeno uredništvo "Edinosti." — Podpisani župni urad, vljudno prosim cenjeno uredništvo, da bi isto blagovolilo objaviti v svojem listu naslednjo zahvalo:

Župni urad v Podzemlju v Beli krajini se najtopteje zahvaljuje plemenitim darovalcem za nove zvonove župne cerkve v Podzemlju: Martinu Tomc, Janezu Stravs-u, Antonu Simonič, Ani Klemenc, Janezu Blažič, č. g. župniku Ogulin in Mariji Pezdirc.

Bog povrni stotero. Župni urad Podzemelj pri Gradcu v Belikrajini, Jugoslavija, 23. oktobra 1922.

Remigij Jereb, župnik.

NAZNANILO!

Rojakom, Slovincem naznanjam, da sem prevzel trgovino s cigarami, cigaretami, tobakom in sladoledom. Rojaki bodo pri meni vedno našli najboljšje cigare, cigarete, tobak in sladoled.

Vsem rojakom, Slovincem in Hrvatom se prav toplo priporočam v naklonjenost.

ANTON PALČIČ

16217 Waterloo Road. Collinwood, Ohio.

NAJVEČJA SLOVENSKA BANKA

v Ameriki je v Clevelandu, O. kajti v dobrih dveh letih svojega obstanka izkazuje nad

DVA MILIJONA DOLARJEV PREMOŽENJA.

Malo je bank v Ameriki, katerih rast bi bila povprečno po milijon dolarjev na leto.

POPOLNA VARNOST VLOŽENEGA DENARJA

je poglavitni vzrok, da je postala naša Slovenska banka v tako kratkem času največji denarni zavod nove domovine. In kar je glavno: ustanovili so jo naši ljudje z našim denarjem. Vodstvo in vsa uprava je zopet v rokah naših ljudi.

POPOLNO NADZORSTVO VSEGA VLOŽENEGA DENARJA

nad našo banko ima država, potem posebni izvedenci in pa bančni direktorij, ki sestoji iz enaindvajsetih članov direktorija in šestih svetovalcev. Med njimi najdete sama naša imena, poznane in zaupanja vredne može. Zato nalagajo v tem domačem denarnem zavodu naše

JEDNOTE, ZVEZE IN POSAMEZNIKI

iz vseh krajev naše nove domovine. Med vložniki je država sama, County, šole, knjižnice, mesta itd. Pomnite, da naša banka obrestuje vse vloge po

4% OD DNEVA VLOGE DO DNEVA DVIGA.

Denar prinesite lahko osebno, če stanujete v bližini, ali pa ga pošljite po pošti in sicer z money ordrom, draftom ali čekom. Z obratno pošto prejmete hranilno knjižico, na katero zopet lahko dvignete svoj denar, kadar ga rabite.

POŠILJA DENAR NA VSE STRANI SVETA

in sicer po dnevnem kurzu, kakor je denar na svetovnem trgu, tako ga dobite vi. V zvezi je z najboljšimi denarnimi zavodi starega kraja in garantira vsako pošiljatev z vsem svojim premoženjem.

NAJBOLJŠE IN NAJVARNEJŠE

je vselej tam, kjer je naše. Ako zaupate denar naši Slovenski Banki, potem ste lahko brez vse skrbi zanj. Obrnite se osebno ali pa pišite na

THE NORTH AMERICAN BANKING & SAVING CO.

St. Clair & 62nd St.

Cleveland, O.

MILWAUKEE & ASHLAND AVENUES.

NAJVEČJA CHICAŠKA ZALOGA NAJBOLJŠIH

"ZIMSKIH SUKENJ"

ZA MOŽE IN MLADENIČE PO

\$35.00

Iz pristne volne, krasno napravljene z "fancy back" — nova športna moda — z finim "Diers Styles swing shoulders" — v vseh velikostih, v vseh modelih za može in mladeniče — na tisoče na izbero — po cenah od \$35.00.

NAJVEČJA CHICAŠKA ZALOGA NAJBOLJŠIH

OBLEK Z DVOJNIMI HLAČAMI

\$35.00

Iz pristne volne — v vseh velikostih — v vseh barvah iz najboljših "serdžev" — fino napravljene — "singer or double wasted style" — za postavne, suhe, debele in regularne ljudi — dva para hlač z vsako obleko po najboljši čičaški vrednosti.

\$35.00

Druge suknje do \$75.00
črge obleke z dvojnimi hlačami do \$60.00.

ZADNJA PRAVDA.

ROMAN

Spisal češki J. S. Baar.
Poslovenil Vojteh Hybašek.

"Ne jemlji je, Martin, ne jemlji! Za plačilo me ne skrbi, le pojdi z Bogom!" je klical za njim krčmar in Martin se je opotekal v tihi noči proti domu. Košate lipe v Klenči so cvetele, njih medeni vonj je polnil hladni zrak, nebó je bilo posejano z zlatimi zvezdicami, lunica se je smehljala na nebu kakor načet kolač, psi so se z glasnim lajanjem zaganjali proti vratom, kjer je hodil mimo, v ribniku za cerkvijo je regljala žablja družina svojo enolično pesem; ostre, hripave krike ptiča kosca je bilo slišati v pravilnih preslečkih s travnikov in iz trstja, voda v vodnjakih je pela, sicer se pa niti miška ni ganila v spečem trgu. "Če si vodica sme popevati, zakaj si ne bi moglo pivo?" je mislil Martin, kateremu sta prijala hlad in nočna tihoča, in že je začel:

"Preneštastne žene — ženeni,
to je horši nežli vezeni —
Z vezeni si človek pomuže,
od škarade ženy nemuže."

"Nesrečna ženitev
najhujša vezitev.
Iz voze si človek pomore,
od hude žene ne more."

Njegov krepki glas je bilo slišati daleč naokrog; slišala ga je dobro tudi Manca. Manca leži v podstrešju v sobici, pa ne spi. Tretjo noč že ne spi, odkar nori njen mož. Nihče nima poguma, da bi šel ponj v gostilno, niti ona, niti njeni starši, in tako le željno pošlusa in čaka. Mučno čakanje! Minuta se vleče kot ura, ura kot dan in dan kot večnost. Ne na mehki pernici, ampak kakor na iglah leži Manca, se premetava in računa, koliko sedaj njen mož počene po grlu. Kako ona varčuje z vsem, kako si odtrgava od ust; a on razsiple, celo tuje ljudi napaja; in vse to le radi tistih tam nasproti. Ko bi onih ne bilo, nikdar ne bi bilo prišlo do tega. Neukrotljivo sovraštvo čuti Mana v srcu, v žlici vode bi jih vtopila vse, Adama, Dodlo in njune otroke.

"Porad na me sedi jako drak,
bodejž ji vzel sobe črny šlak!"
"Kot zmaj te huda baba drži,
a vruga nobenega ponjo ni!"

se približuje pevec s pesmijo o hudi ženi. Manca razločno razume vsako besedo.

"Pijanec pijani," godrnja in se spravlja s posteljo. Vse jo še boli, ne od dela, marveč od moževih udarcev. Skozi okence v podstrešju pogleda v krasno poletno noč in vidi, kako koraka mož proti vratom na čvorišče; modrikasti lunin sijaj ga obliva. Sedaj je zaropotala kljuka, zaškripala so vrata, korake in petje je čuti na dvorišču. Manca sliši boste noge materine, ki hiti odpirat hišna vrata. "Nikar ne odpirajte," bi najrajši zavpila Manca, "kjer se je napil, tam naj spi." Toda boji se, da bi začel Martin razbijati, in škodi, jezi in sramoti bi ne bilo konca.

POZOR! NOVA GOSTILNA POZOR!

Cenjenemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu naznanjam, da sem pričel gostilniško obrt. Vsem Slovencem in Hrvatom se najtopleje priporočam za obilni poset. Pri meni bodo na razpolago vedno najfinejše smodke, cigarete in tobak. Poleg izbornih mehkih pijač itd. bo pri meni tudi vedno na razpolago fini prigrizek za cenjene goste.

LOUIS MAJČEN
Slovenski gostilničar

436 West 29th Street, Chicago, Ill.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.

"No, pojdi, Martin, pojdi, postelja te že čaka, leži in naspí se," govori ljubeznivo z zetom Gašperka, kakor z otrokom.

"Kje pa je Manca?" rentiči Martin:

"Ni te mogla dočakati, spat je šla!"

"Če le zine, mati, usta ji stolčem!"

"Saj ne bo, saj ne bo, niti besedice ne bó rekla, le sleci se."

"Grunt je moj, in če ga vsega zapijem, ne bom še večno ničesar očjedel od njenega."

Manca se je stresla v podstrešju. Glej, na to ni niti pomislila. Saj je res, na tujem gara, ničesar niso njej prepisali, mož jo sme pognati in s starši vred bi morala iti gostovat. Martin je spodaj že trdno zaspal, a Manca se premetava na vse strani in od samih skrbi ne more zaspati.

Sliši biti dve po polnoči, sliši, kako je zajokal otrok tam nasproti, kako govori Adam z Dodličko, kako daje Dodla otroku piti in kako mu sladko poje, ko ga doji:

"Hadamku naš,
co pak delaš?
Na louce te pasou,
ty si mezi chasou,
ty nic ne d baš!"

"Adamek naš,
ti pa res znaš!
Mu pasejo po travi,
on pa s fanti onegavi —
glej no, kje čedo imaš!"

Vse to sliši Manca v podstrešju, ker imajo pri Adamovih odprto okno in je vse sveto tiho vsepovsod naokrog. Če bi vstala in pogledala skozi okno, zagledala bi pri lučici Adama in Dodlo z otrokom v naročju. A ne hrepeni po tem, druge skrbi jo mučijo. Za ves njen trud na cellem posestvu ni njenega niti toliko, kolikor je za nohtom črnega.

Zjutraj Martin skoraj ni mogel spoznati svoje žene. Kot da se ni nič zgodilo, sama prijaznost jo je bila: "Martin pa Martin" — malo da se ni stopila od sladkosti. Kakor klop se ga je držala doma in na travniku in mu pripovedovala novice, ki so se zgodile, ko je on "norel."

"Staro Črnivko bočo jutri zagreblji."

"Kaj deš, — kaj ji je pa bilo — saj sem jo še ravnokar videl."

"Prav tako je umirala kakor rajni logar, — o katerem nam je pripovedoval tvoj oče — Bog mu daj večni mir in pokoj!"

"Tako? Logarja so umorili sršeni v gozdu."

"In Črnivcevo teto tudi."

Martina je bolela glava, žejen je bil in ude je imel kakor zbite; toda ta novica ga je oživila.

"Povej no, prosim te."

Za dobro grocerijo in meso

se obrnite vedno na tako prodajalno, kjer se prodaja v resnici dobro grocerijsko blago in okusno sveže meso.

Taka prodajalna pa je:

KUKMAN BROS
GROCERY & MEAT MARKET

2270 Blue Island avenue, CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 569r.

VSAK DOBER KRISTJAN, KI MISLI NA SVOJCE
V STAREM KRAJU, POŠLJE KAKO DARILLO ZA

"BOŽIČ"

JAZ izplačam vsako pošiljatev hitro in gotovo še pred BOŽIČNEM praznikom.

JAZ računam najnižje cene in pošiljam denar po pošti in BRZOJAVNO.

PIŠITE PO NAŠ CENIK.

EMIL KISS, bankir

133 Second Ave., New York City N. Y.

Prodajem tudi parobrodne listke.

Dolžnost Slovencev v Chicagi

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rojaka, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblačila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH—WEST LAUNDRY CO.

Wet and Dry Wash

JOHN ČERNOVICH, lastnik.

255 W. 31st Street, CHICAGO, ILL.

Telephone: Yards 5893.

VREDNOST RESNEGA PREMISLJEVANJA.

Odlični ameriški pisatelj pravi: "Trideset minut" resnega globokega premišljevanja vsak dan, je napravilo že marsikatero človeka bogatega." Dnevno postajate vedno boljši. In ravnotako v mnogo drugih slučajih vsakdanjega življenja resno premišljevanje je enake vrednosti. Pustite, da vam dokažemo: Vi počutite znake želodčne nerednosti, vaš tek do jedi je postal zelo slab, imate sitnosti s plini v vašem želodcu in glavobol, vaše delo je malomarno, vaše misli postajajo mračne že predpoldnem ali popoldnem. Ako pričnete resno misliti, tedaj se prepričate, da je v resnici potrebno, da si očistite ves vaš notranji prebavni del telesa čim hitreje, tako odženete strupene pline iz života. Na kakšen način? Mr. Rubin Carter iz Bearver Falls, Pa., vam daje najboljši odgovor v svojem pismu z dne 14. oktobra, 1922.: "Trinerjevo grenko vino je čudovito zdravilo." Kupite Trinerjevo grenko vino pri vašem lekarnariu ali trgovcu z zdravili in vse vaše sitnosti in neredi vas zapuste.

NAPRODAJ

je dobro idoča gostilna v sredi slovenske naselbine v Chicago. Natančnejša pojasnila se izve pri lastniku na:

1750 W. 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 2157.

DR. J. V. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue in Corner E. 62nd St., nad Slovensko Banko.

Uhod je na 62nd Street.

Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici. Moje delo je zanesljivo.

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN,

2107 So. Hamlin avenue,
Chicago, Ill.

"111" Cigarette

DOBRE

so! 10¢

Kupite cigarete, hrani denar.

BOŽIČ SE BLIŽA.

Kakor druga leta bodete gotovo tudi letos poslali svojem primerno denarno darilo za božič.

Naša banka pošilja denar v stari kraj hitro, zanesljivo in po nizki ceni. Poleg tega je letos storila še posebne odredbe, da bodo njene božične denarne pošiljatev točno dostavljene.

Prejemniki dobe denar na svoji domači pošti brez vsakega odbitka.

Ako pa ste namenjeni potovati za božič v stari kraj, tedaj se poslužite naše banke, ako hočete biti točno postreženi.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & CESAREK
70 — 9th Ave., New York, N. Y.